

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till: agnes.nordwall@regeringskansliet.se

Remissvar

Datum: 2023-05-03
Er referens: KN2023/02708
Diariernr: SSM2023-2473
Dokumentnr: SSM2023-2473-3
Handläggare: Mathias Häggblom
Telefon: 08-799 44 85

Förslag till förordning om nettonollindustrin – Net Zero Industry Act

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) lämnar följande synpunkter.

SSM är förvaltningsmyndighet för frågor om skydd av människors hälsa och miljön mot skadlig verkan av joniserande och icke-joniserande strålning. Detta inkluderar frågor om säkerhet och fysiskt skydd i kärnteknisk och annan verksamhet med strålning, samt frågor om nukleär icke-spridning.

Förslaget till förordning om nettonollindustrin berör SSM:s uppdrag som en följd av att definitionen av nettonollteknologi i artikel 3 bl.a. omfattar (preliminärt översatt): ”*avancerade teknologier för utvinning av kärnenergi med minimalt avfall från bränslecykeln, små modulära reaktorer, och tillhörande kärnbränsle av bästa möjliga teknik*”.

Övergripande synpunkter

EU-kommissionen har inte genomfört en fullständig konsekvensutredning för förslaget till förordning. SSM anser att förordningens konsekvenser för svenska myndigheter som arbetar med miljöprövning och tillståndsgivning för miljöfarlig verksamhet behöver analyseras ytterligare.

Definition av nettonollteknologi (artikel 3)

SSM har inga invändningar mot att kärnkraftsreaktorer definieras som nettonollteknologi. SSM anser dock att definitionen bör ändras så att den inte ska komma att innebära en begränsning till och låsning vid vissa reaktortekniker. SSM föreslår därför att artikel 3 i förordningen ändras genom att hänvisningen till bränslecykler och typ av kärnbränsle tas bort.

Nationella myndigheters roll i tillståndsprövningen (artikel 4–8)

SSM noterar att bestämmelserna i artikel 4–8 som berör nationella myndigheters tillståndsgivning och koordinering m.m. i huvudsak ska tillämpas för anläggningar för tillverkning av komponenter och produkter som utgör nettonollteknologi (eng. *net-zero technology manufacturing projects*), men inte byggnation och idrifttagning av anläggningar för energiproduktion i sig, t.ex. kärnkraftsreaktorer. Därför skulle inte myndighetens tillståndsgivning och stegvisa prövning avseende konstruktionsarbete och driftsättning av nyetablerade reaktorer omfattas av förordningens särskilda krav på handläggningstider, inrättande av *one stop shop* och övriga bestämmelser i dessa artiklar.

SSM konstaterar dock att tillståndsprövning på kärnkraftsområdet kan träffas av förordningens regler i det fall framtida reaktorer i SMR-kategorin i större utsträckning

serietillverkas och förses med bränsle redan i produktionsanläggningen. Om framtida reaktorer tillverkas enligt en sådan process kommer själva produktionsanläggningarna för dessa att definieras som kärnteknisk verksamhet och därmed bli föremål för SSM:s tillståndsprövning och samtidigt träffas av förordningens bestämmelser.

Med anledning av detta anser SSM att kärnkraftsreaktorer (oavsett hur denna typ av anläggningar för energiproduktion definieras) och även produktionsanläggningar för dessa specifikt bör undantas från förordningens bestämmelser om handläggningstider vid tillståndsprövning, inrättande av *one stop shop*, samt förordningens bestämmelser om hantering av miljökonsekvensbeskrivningar och övriga bestämmelser i förordningens artikel 4–8.

Det finns annars en risk för att framtida tillståndsprövning inom kärnkraftsområdet kan komma att omfattas av krav på handläggningstider som inte är lämpliga med hänsyn till de krav på strålsäkerhet och kärnämneskontroll som en nationell myndighet behöver ta ställning till. Det pågår arbete internationellt som i särskild ordning tittar på underlättande och effektivisering av tillståndsprövning för kärnkraftsreaktorer t.ex. genom samverkan mellan nationella myndigheter inom strålsäkerhetsområdet. Två exempel på detta är Nuclear Harmonization and Standardization Initiative (NHSI) inom IAEA och European SMR pre-partnership inom EU.

Förutsättningar för regulatoriska sandlådor (artikel 26)

De avancerade reaktortekniker som avses i förordningens artikel 3 kan i dagsläget anses inrymmas i definitionen av *innovative net-zero technologies* i samma artikel. Därför kan förslaget till underlättande för innovation och forskning genom s.k. regulatoriska sandlådor omfatta kärnkraft, beroende på hur kommande genomförandeförordningar utformas.

SSM vill här påpeka att kärnkraftsreaktorer och energiproduktion från dessa i viss utsträckning regleras av unionsrättsakter, men även av internationella konventioner som kärnsäkerhetskonventionen. Regelverket är i huvudsak framtaget för att garantera en säker drift vid kärnkraftsreaktorer och en säker hantering av kärnämnen och bränsle m.m. och detta perspektiv kommer även att vara utgångspunkten för SSM i det fall regulatoriska sandlådor skulle prövas för reaktorteknologi.

I detta ärende har generaldirektören Nina Cromnier beslutat. Utreddaren Mathias Häggblom har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också utredaren Aino Obenius-Mowitz, verksjuristen Madeleine Lahdo, utredaren Daniel Kjellin och rättschefen Ulf Yngvesson deltagit.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETEN

Nina Cromnier

Mathias Häggblom